

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการจัดการการผลิต และการปรับตัวของเกษตรกรในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยในพื้นที่ที่มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับในหมู่ 8 ได้แก่ บ้านเมืองน้อย บ้านห้วยน้ำริน และบ้านคอยมดเท่านั้น

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน หมู่ที่ 8 ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย เก็บข้อมูลแบบเจาะจง จำนวน 110 ราย เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่างๆ และเว็บไซต์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย ตลอดจนงานวิจัยที่มีผู้ทำการศึกษาไว้

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indebt Interview) กับเกษตรกรจำนวน 110 ราย และอาจารย์ประจำด้านไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว ร่วมกับการสนทนากลุ่ม (Fogus Group Discussion) 3-4 ราย กับเกษตรกรทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกโครงการหลวงโดยเป็นชาวลาหู่จำนวน 67 ราย เป็นคนไทย 38 ราย ชาวลีซอ 2 ราย ชาวเข่า 2 ราย และชาวอาข่า 1 ราย เมื่อเกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมทางการเกษตรและร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการผลิต ปัญหา และเทคนิควิธีการที่เกษตรกรประยุกต์ใช้จากความรู้ที่ได้จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมกับการปรับตัวของเกษตรกรในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว

3.3.3 การสังเกตอย่างใกล้ชิดโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participant observation) ได้แก่ การช่วยเกษตรกรเก็บเกี่ยวไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว คัดเกรด สังเกตการณ์การวิธีการขาย การขนส่งผลผลิต และกิจกรรมต่างๆในการเคลื่อนย้ายผลผลิตออกจากสวน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

แบ่งแบบสัมภาษณ์เกษตรกรเป็น 3 ตอน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายปิด (close-ended question) และแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (open-ended question) ซึ่งแบ่งเป็นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการผลิตและปัญหาในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเทคนิควิธี และเทคโนโลยีที่เกษตรกรประยุกต์ใช้ในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว

3.3.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัย เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2) กำหนดกรอบเนื้อหาและข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัย
- 3) นำเครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้ความคิดเห็น จากนั้นนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

3.3.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว ได้แก่ ชาติพันธุ์ อายุ ระดับการศึกษา การถือครองพื้นที่ จำนวนพื้นที่ถือครอง อาชีพหลักก่อนมาปลูกไม้ดอกฯ อาชีพรองก่อนปลูกไม้ดอกฯ อาชีพหลักเมื่อเริ่มปลูกไม้ดอกฯ อาชีพรองเมื่อเริ่มปลูกไม้ดอกฯ อาชีพหลักในปัจจุบัน อาชีพรองในปัจจุบัน รายได้จากการจำหน่ายในรอบปี รายได้รวมทั้งหมดในรอบปี แหล่งการได้รับข่าวสารความรู้ การได้รับความรู้พิเศษ แหล่งเงินทุน และเงินออม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการผลิต และปัญหาการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว ได้แก่ ประสบการณ์ในการปลูกไม้ดอกฯ เหตุผลที่ปลูกไม้ดอกฯ พืชที่เคยปลูก ไม้ดอกฯ ที่

ปลูกในปัจจุบัน ช่วงที่ปลูกในรอบปี ต้นทุนในการผลิต แรงงานในการผลิต สภาพพื้นที่ปลูก ปริมาณน้ำในฤดูแล้ง ระยะทางจากบ้านถึงสวน เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต วิธีการให้น้ำผลผลิต วิธีการกำจัดวัชพืช ปัญหาในการผลิต แหล่งความรู้ที่ใช้ในการผลิต ความต้องการการสนับสนุน จากหน่วยงานราชการ การตัดสินใจเรื่องการผลิตในอนาคต ชนิดที่เพิ่มปริมาณการผลิต เหตุผลที่เพิ่มปริมาณการผลิต เหตุผลที่เพิ่มปริมาณการผลิต วิธีการขายผลผลิต เหตุผลที่ขายผลผลิตตามวิธี นั้นๆ พ่อค้าที่รับซื้อผลผลิต และการขนส่งผลผลิต

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับเทคนิควิธี และเทคโนโลยีที่เกษตรกรประยุกต์ใช้ในการผลิต ไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวได้แก่ แหล่งพันธุ์ไม้ดอกๆ วิธีการเตรียมแปลง การใช้ปุ๋ยคอกคอก ก้นหลุม ระยะห่างในการปลูกไม้ดอกๆ วิธีดูแลไม้ดอกๆ เมื่อปลูกครบ 10-20 ปี วิธีการใส่ปุ๋ย วิธีการ ให้น้ำ วิธีการกำจัดวัชพืช วิธีการกำจัดโรคและแมลง การดูแลพืชในช่วงฤดูร้อน การดูแลผลผลิต วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต ระดับความยากง่ายในการใช้เทคนิควิธี และเทคโนโลยีในการปลูก ไม้ ดอกไม้ประดับเมืองหนาว

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแยกวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์โดยใช้สถิติในการวิจัยโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Science) ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์โดยใช้เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีเกี่ยวกับการ ปรับตัวของเกษตรกรมาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ต่อการปรับตัวของเกษตรกรจากการเปลี่ยนแปลงพืชและวิธีการผลิตพืชเพื่อยังชีพมาเป็นการผลิต ไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวเชิงพาณิชย์ในปัจจุบันในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

3.5 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

1) การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (content validity)

การตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นสามารถวัดผลได้ตรงตามที่ต้องการ และ ครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาหรือไม่ ผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลเอกสารและหลักฐานยืนยันจาก ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านที่มีการและตีพิมพ์ทั้งในรูปแบบรูปเล่มและนำเสนอข้อมูลผ่านทางระบบ อินเทอร์เน็ต จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาตามคำแนะนำของอาจารย์ ที่ปรึกษาให้ถูกต้องและสมบูรณ์ก่อนจะนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

2) การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นำไปทดลองสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ศึกษาที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยโป่ง ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย จำนวน 20 ราย ซึ่งการทดสอบครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์และได้ปรับปรุงคำถามเพื่อให้เข้าใจตรงกัน และเหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายมากที่สุด

3.6 สถานที่ดำเนินการวิจัย

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
- 2) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยโป่ง ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ได้แก่ บ้านขุนลาว บ้านสบโป่ง
- 3) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ได้แก่ บ้านห้วยน้ำริน บ้านดอยมด บ้านเมืองน้อย

3.7 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2554 ถึงเดือนพฤษภาคม 2555 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 9 เดือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved